

การบัตร์พลี

บัตร์ แปลว่าใบ หมายถึงใบตองกล้วยตานี แล้วนำมาเป็นกระทงสำหรับใส่อาหารคาว หวาน ที่จะกระทำการพลีแต่เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
พลี แปลว่า การให้ การเซ่น ถวาย เสียสละเพื่อการบูชาบัตร์พลีหมายถึงการถวายของเครื่องเซ่นไหว้โดยภาชนะที่ทำด้วยใบตองเป็นกระทงใช้สำหรับพิธีกรรมชั่วคราว
หรือเคลื่อนที่และใส่ข้าว กุ้งขี้กุ้ง กุ้งพล๋า ปลาอย่า หมากพลู บุหรี่ เหรียญเงิน-ทองโดยนำก้านกล้วยมาทำเป็นเครื่องหิ้วเล็ก

ลักษณะคล้ายกระทงโคมลอยและพื้นทำด้วยหยวกกล้วย เพื่อนำกระทงใบตองมาวาง

บัตร์พลีจะมี 4 ลักษณะคือ

- 1.บัตร์พลีเทวดาชั้น 9 ชั้น ลักษณะเป็นสามเหลี่ยมและใส่กระทง 9 กระทงส่วนมากจะเป็นอาหารคาวหวานมักไม่ค่อยใส่กุ้งพล๋าปลาอย่า ยกเว้นพลีเทวดาชั้นล่าง ๆ การทำบัตร์พลีเทวดาเป็นการพลีแบบง่าย ๆ เป็นการทำเฉพาะหน้าหรือทำอย่างกระตั้นหันเพื่อให้เทวดาประทานความสมหวังจึงจัดเครื่องสังเวยถวายอีกที่หนึ่ง
- 2.บัตร์พลีเทพนเคราะห์ หรือบัตร์พลีเพื่อสะเดาะเคราะห์ บูชาดาวประจำวันหรือพระเคราะห์นั้น ๆทำเหมือนข้อ 1 เพียงแต่มีชั้น 7 ชั้น มักจะเน้นกุ้งพล๋าปลาอย่า และของอื่น ๆทุกอย่างข้างต้น แต่ที่แปลกกว่าคือกระทงมักจะมีตามกำลังของเทพประจำดวงดาวเช่น พระอาทิตย์มีกำลังดาว 6 ก็จะมีกระทง 6 ใบ พระจันทร์มีกำลัง 15 ก็ใส่กระทง 15 ใบ เป็นต้นสำหรับบัตร์พลีพระเคราะห์จะมีธงสีประจำพระเคราะห์นั้น อำนวยตามกำลังวันด้วย
- 3.บัตร์พลีเจ้ากรุงพาลี มีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมคางหมู มี 5 ชั้นทำด้วยหยวกกล้วยเช่นกัน มีกระทงใส่เครื่องเซ่น 10 กระทงเพราะเจ้ากรุงพาลีมีโอรส 9 องค์ รวมกันเป็น 10 กระทงพอดี

4.บัตรพลีทั่วไปมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมมี 3 ชั้น มักใช้บูชาเจ้าที่เจ้าทาง ผีทางสามแพร่งรุกขเทวานางไม้ต่าง ๆ มักใส่ข้าวของไม่จำกัดแล้วแต่พิธี เช่น บัตรพลีเพื่อให้อายุยืนยาวขึ้น นอกจาก ข้าว,กับข้าว,กุ้งปลา ปลาอย่า หมากพลู บุหรี่เงิน น้ำ เหล้า ตูกตาดินเหนียว (ตูกตาดินเสียว) เป็นต้น ตูกตาดินเหนียวเป็นเครื่องใช้แทนตัวแล้วยกขึ้นทูลหัว (กบาล)ให้แก่ผีนางไม้ที่ต้องการบริวารโดยวางไว้ทางสามแพร่งหรือต้นไม้ใหญ่ที่โคน ผีนางไม้ กระทำให้เจ็บป่วยไข้

ศาลเพียงตาหรือศาลเกยแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

อันการกระทำพิธีชั่วคราวหรือเคลื่อนที่จะขาดเสียมิได้คือศาลเพียงตาหรือเกยนี้ซึ่งเราอาจจะนึกว่าศาลเพียงตาและศาลเกยนี้คือแบบเดียวกันแต่ความจริงศาลทั้ง 2 มีลักษณะคล้ายกันแต่ประโยชน์ต่างกันคือ

ศาลเพียงตาคือที่สถิตชั่วคราวของพิธีกรรมการอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ท่านมาประทับอยู่บนศาลเพียงตานี้โดยลักษณะมักเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสชั้นเดียวมักทำด้วยไม้ไผ่ และตั้งเครื่องแทนตัว เทวดาองค์นั้น ๆ ไว้แล้วทำพิธีกรรมต่าง ๆ หน้าศาลเพียงตา โดยจะมี "เครื่องครุ"

ตั้งถวายอยู่บนศาลและเมื่อเสร็จพิธีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็ยังคงสถิตอยู่บนศาลเพียงตานี้จนกว่าจะสร้างศาลจริงเสร็จ

ศาลเกยคือที่ที่เทวดาเสด็จผ่านลงมาโดยเป็นท่าลงจากราชาพาหนะของแต่ละองค์แล้วเสด็จผ่านเข้าสู่ประรำพิธีอีกที่หนึ่งลักษณะมักจะทำเหมือนชั้นบันได 3 ชั้น อยู่ระดับเพียงตาเช่นกันอาจทำด้วยไม้หรือเหล็กเมื่อเสร็จพิธีเทวดาจะเสด็จขึ้นศาลเกยประทับบนราชาพาหนะกลับริมาณศาลเกยจึงรื้อถอนไปใช้ในงานต่อไปได้แต่ศาลเกยมักไม่ค่อยมีรูปหรือตัวแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตั้งไว้มักมีเพียงหมอนอิง บายศรี และเครื่องครุ ผลไม้เท่านั้นเพื่อเป็นการแสดงการต้อนรับเข้าสู่บริเวณพิธีอีกที่หนึ่ง ทั้งศาลเกยและศาลเพียงตามีลักษณะการใช้งานไม่เหมือนกันแต่ลักษณะคล้ายกันจึงจำเป็นต้องสังเกตดูว่าพิธีกรรมนั้นจัดหน้าศาลเพียงตาเพียงอย่างเดียวหรือต้องตั้งศาลเกยเพื่อเป็นประตูเข้าสู่ประรำพิธีอีกที่หนึ่ง

สำหรับการจัดศาลด้านบนและมีบายศรีพรม บายศรีเทพ บายศรีบัลลังก์

บายศรีปากชามตั้งอยู่บนศาลเกยส่วนบายศรีสำหรับศาลเพียงตาจะมีเพียงบายศรีปากชามและเครื่องสังเวยหรือเป็นชั้นล่างของศาลเกยตั้งเครื่องสังเวยก็มี ราชวัตร ฉัตรธง

-ราชวัตรเป็นสิ่งของที่ทำจากไม้ขัดกัน เพื่อเป็นการกันอาณาเขต ปริมาณพลีทั้ง 4มุม ตรงกัน และต้องทาสีขาวตกแต่งแล้วแต่สวยงามราชวัตรยังเป็นที่ตั้งของฉัตร 5 ชั้น 9 ชั้น และ 3 ชั้น อีกด้วยโดยในพิธีของผู้นครธรรมดาทั่วไป ฉัตรตรงกลางราชวัตรคือ 5 ชั้น มุมราชวัตร 2ด้านเป็น 3 ชั้น แต่ถ้าพระราชพิธีขององค์พระมหากษัตริย์ ฉัตรตรงกลางจะเป็น 9 ชั้น 7 ชั้น ตามลำดับ เชื้อพระวงศ์ และด้านข้างก็จะเป็น 5 ชั้น 2ด้านจนถึงแค่ 3 ชั้น

นอกจากราชวัตรจะไว้ปักฉัตรแล้วยังต้องมีต้นกล้วยต้นอ้อยอยู่ทั้ง 4 ด้านของประรำหรือไว้รวมกับฉัตรสูงส่วนฉัตรนั้นมีทั้งสีขาวขลิบด้วยสีเงิน 6 ต้น สีทอง 6 ต้นทั้ง เล็กและใหญ่บางแห่งเป็นฉัตรเงินฉัตรทองและก็มีเพื่อความสะดวก

-ธงมักประดับอยู่โดยรอบประรำพิธีราชวัตรนั้นบางแห่งอาจนำสายสิญจน์มาพันโดยรอบประรำพิธี 3 รอบ 5 รอบ 9

รอบแล้วแต่พิธีกรรมราชวัตรพร้อมฉัตรธงมักจะนำไปกั้นปริมาตรในโรงพิธีและรอบศาลเพียงตาหรือศาลเกยอีกด้วยและมุมในราชวัตรมักวางบายศรีปากชามทั้ง 4 มุมและผลไม้ที่ยกถวายเครื่องเช่นมะพร้าวทั้งทะลาย กล้วยทั้งเครือเป็นต้นทั้ง 4มุม

-อาสนะหรือบัลลังก์ที่ตั้งรูปเหมือนของครุและเทวดา ตลอดจนอาสนะของผู้ประกอบพิธี (พราหมณ์-โหรา) ตลอดจนประธานในงานพิธีนั้น ๆ

-ชั้นน้ำมันต์ ชั้นข้าวสาร ชั้นใส่ข้าวตอกดอกไม้ รวม 3 ใบ ใบพลูสวย ๆ 9 ใบ หมากสด 9 ลูก

-ด้ายสายสิญจน์ ผ้าขาว น้ำอบน้ำปรุง

-ธูปเทียน ผงไม้หอม เทียนชัย

-ผงขมิ้น น้ำดื่ม น้ำผึ้ง นมสดจืด (อินตุ้มไก่)

-หมากพลู บุหรี่ เหล้า

-บายศรีต่าง ๆ ....